

تاریخ و جغرافیای

پهنایی

(نماهای ها و راهبردهای توسعه)

مولفان

نجیب الله رجبی - محمد طایی

به اهتمام انجمن فرهنگی - آموزشی و چهارمین دوره شورای اسلامی

پهنایی

سرشناسه	: رجبی، نجیب‌الله، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: تاریخ و جغرافیای پهنایی : (توانمندیها و راهبردهای توسعه) / مؤلفان نجیب الله رجبی - محمد طلایی
مشخصات نشر	: به اهتمام انجمن فرهنگی - آموزشی و چهارمین دوره شورای اسلامی پهنایی.
مشخصات ظاهری	: قاین: انتشارات اکبرزاده، ۱۳۹۶.
شابک	: ۳۰۰ ص: مصور(رنگی)، جدول، نمودار، نقشه(رنگی)
وضعیت فهرست نویسی	: ۲۰۰۰۰ ریال ۳-۳۷-۷۷۸۷-۶۰۰-۹۷۸
موضوع	: فیبا
موضوع	: پهنایی (روستا)
موضوع	: Pahnai (Iran)
شناسه افزوده	: طلایی، محمد، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده	: شورای اسلامی روستای پهنایی . دوره چهارم
شناسه افزوده	: انجمن فرهنگی آموزشی روستای پهنایی
رده بندی کنگره	: DSR ۱۳۹۶۲۰۷۷ / ۸۹,۳
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۹
شماره کتابشناسی	: ۴۷۴۵۸۹۱

عنوان کتاب :	تاریخ و جغرافیای پهنایی
مؤلفان :	نجیب الله رجبی ، محمد طلایی
ویراستار :	به اهتمام شورای اسلامی و انجمن فرهنگی - آموزشی پهنایی
چاپ اول :	مریم دهقان پور
ناشر :	تابستان ۱۳۹۶
شمارگان :	انتشارات اکبرزاده
شابک :	۱۰۰۰ نسخه
قیمت :	۳-۳۷-۷۷۸۷-۶۰۰-۹۷۸
	۲۰۰۰ تومان

خراسان جنوبی، قاین، خیابان جانبازان، جنب دفتر زیارتی طریق هدایت
 ۰۵۶ - ۳۲۵۲۷۲۸۹
 ۰۹۱۹۹۱۲۰۹۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انجمن فرهنگی، آموزشی
 و چهارمین دوره شورای اسلامی پهنایی می باشد.

فهرست مطالب

۲۱	فصل اول: جغرافیای طبیعی
۲۱	۱-۱. موقعیت
۲۲	۲-۱. رود
۲۳	۳-۱. چهره‌ی طبیعی
۲۳	۱-۳-۱. ارتفاعات
۲۴	۲-۳-۱. گیاهان و دره‌ها
۲۴	۳-۳-۱. مناطق و مزارع
۲۴	۴-۱. زمین‌شناسی
۲۴	۵-۱. آب و هوا
۲۷	۱-۵-۱. بارش
۲۸	۲-۵-۱. تبخیر
۲۸	۳-۵-۱. یخبندان
۳۰	۴-۵-۱. باده‌ها
۳۲	۶-۱. بحران خشکسالی
۳۰	۷-۱. رودها
۳۰	۱-۷-۱. رود بادومک
۳۰	۲-۷-۱. رود پشه
۳۰	۳-۷-۱. رود تلخیک
۳۱	۴-۷-۱. رود کاسیج
۳۱	۵-۷-۱. رود کوچه و

- ۳۱ ۶-۷-۱. رود لگنو
- ۳۱ ۷-۷-۱. رود جُهَازَه
- ۳۳ ۸-۱. بند سارها
- ۳۴ ۹-۱. زلزله
- ۳۵ ۱۰-۱. پوشش گیاهی
- ۳۵ ۱۰-۱-۱. درختان جنگلی
- ۳۵ ۱۰-۱-۲. گیاهان مرتعی
- ۳۵ ۱۰-۱-۳. گیاهان دارویی
- ۳۹ ۱۱-۱. حیات و من ...
- ۴۱ فصل دوم: تاریخ پهنایی
- ۴۱ ۱-۲. تاریخ پهنایی به استناد آثار تاریخی
- ۴۲ ۲-۲. تاریخ پهنایی به استناد اولادها
- ۴۳ ۲-۲-۱. اولاد شاهیکی
- ۴۶ ۲-۲-۲. اولاد میرزا ابوالقاسم
- ۴۹ ۲-۲-۳. اولاد حاج میرزا علی اکبر
- ۴۹ ۲-۲-۴. اولاد حسن سلطان
- ۵۵ ۲-۲-۵. اولاد صادقی
- ۵۶ ۲-۲-۶. اولاد میرمصطفی
- ۵۸ ۲-۲-۷. اولاد آخوند
- ۶۱ ۲-۲-۸. اولاد کربلایی مهدی
- ۶۲ ۲-۲-۹. اولاد خزاعی
- ۶۳ ۲-۲-۱۰. اولاد رحیمی
- ۶۳ ۲-۲-۱۱. اولاد اسحاقی
- ۶۵ ۲-۲-۱۲. اولاد شفیع
- ۶۶ ۲-۲-۱۳. اولاد ابطحی مقدم

۶۷	 ۲-۲-۱۴. اولاد موسایی
۶۸	 ۲-۲-۱۵. اولادهای خاکستری و رقابتی
۶۸	 ۲-۳. پهنایی در دوره ترکمن تازی
۶۹	 ۲-۴. دوره ی سرباز گیری در عصر پهلوی
۷۱	 فصل سوم: دیدار از پهنایی قدیم
۷۱	 ۳-۱. ریشه یابی نام پهنایی
۷۱	 ۳-۱-۱. پهنایی یعنی ده برینا
۷۱	 ۳-۱-۲. پرنایی یعنی پناهگاه،
۷۱	 ۳-۱. قلمه پهنائی
۷۴	 ۳-۳. قنات پیری
۷۵	 ۳-۴. مسجد قدیم پهنایی
۷۵	 ۳-۵. آسیاب های بد
۷۵	 ۳-۶. آسیاهای آبی
۷۷	 ۳-۷. دستاس ها یا آسیاب های ی
۷۷	 ۳-۸. آسیاب های آتشی (دیزلی)
۷۷	 ۳-۹. حمام های قدیم
۷۸	 ۳-۱۰. بقالی ها
۷۹	 ۳-۱۱. حوض ها
۸۰	 ۳-۱۲. مزار پهنایی
۸۰	 ۳-۱۳. درخت پشه غال
۸۱	 ۳-۱۴. کوره آجرپزی
۸۱	 ۳-۱۵. بابوله ها
۸۳	 فصل چهارم: مشاغل بریادرفته
۸۳	 ۴-۱. قالی بافی

- ۸۵..... ۲-۴. توبافی
- ۸۶..... ۳-۴. تَرَکَه بافی (سبذبافی)
- ۸۶..... ۴-۴. آهنگری
- ۸۷..... ۵-۴. تَنور و گلینه سازی
- ۸۷..... ۶-۴. پَلاس بافی
- ۸۸..... ۷-۴. جاجیم بافی
- ۸۸..... ۸-۴. یک رِسی و دوک رِسی
- ۸۸..... ۹-۴. جوراب باف (حورُو)
- ۸۹..... ۱۰-۴. جوال بینی
- ۸۹..... ۱۱-۴. خورجین و مِچ بافی
- ۸۹..... ۱۲-۴. رِسمان بافی
- ۹۰..... ۱۳-۴. لَتَف بافی
- ۹۰..... ۱۴-۴. لَحاف دوزی
- ۹۱..... ۱۵-۴. ردزنی
- ۹۱..... ۱۶-۴. کاتیی
- ۹۱..... ۱۷-۴. نَجّاری
- ۹۲..... ۱۸-۴. قابلگی
- ۹۳..... ۱۹-۴. مُقَنی گری
- ۹۳..... ۲۰-۴. جارچی
- ۹۴..... ۲۱-۴. پالان دوزی
- ۹۵..... فصل پنجم: جغرافیای جمعیت
- ۹۶..... ۱-۵. سیر تحولات جمعیت پهنایی در سنوات مختلف
- ۹۷..... ۲-۵. توزیع جمعیت پهنایی به تفکیک سن و جنس
- ۹۸..... ۳-۵. توزیع سنی جمعیت

۴-۵	جمعیت پهنایی از کجاها آمدند؟	۹۹
فصل ششم: جغرافیای فرهنگی		
۱-۶	مکتب خانه‌ها	۱۰۱
۲-۱-۶	شیوه‌ی آموزش	۱۰۲
۳-۱-۶	مراحل آموزش	۱۰۲
۵-۱-۶	مزد مکتب دار	۱۰۴
۶-۱-۶	مکتب داران پهنایی	۱۰۴
۲-۶	اولین دبستان پهنایی	۱۰۵
۱-۲-۶	مکان اولین مدرسه	۱۰۵
۲-۲-۶	اولین معلم	۱۰۵
۳-۲-۶	اولین دانش‌آموزان	۱۰۵
۴-۲-۶	خاطرات استاد نایب زاده	۱۰۶
۵-۲-۶	خاطرات مهندس شافی	۱۰۸
۶-۲-۶	کلاس‌های اکابر	۱۰۹
۷-۲-۶	فضاها و مراکز آموزشی	۱۱۰
۳-۶	پوشاک سنتی	۱۱۱
۱-۳-۶	پوشاک سنتی زنان	۱۱۲
۲-۳-۶	پوشاک سنتی مردان	۱۱۳
۴-۶	انتخاب نام و نام خانوادگی	۱۱۴
۵-۶	سفره‌های نذری	۱۱۵
فصل هفتم: شهدای پهنایی		
۱-۷	شهدای بزرگوار پهنایی	۱۱۹
۲-۷	تصویر شهدا	۱۲۰
فصل هشتم: مفاخر و فرهیختگان		
۱-۸	خلبان شهید غفار رامین (پهنایی زاده)	۱۲۷

۱۲۹	۲-۸. خلبان شهید مختار غفوری.....
۱۳۰	۳-۸. حجت الاسلام موسی قربانی.....
۱۳۱	۴-۸. میراسماعیل خزاعی.....
۱۳۲	۵-۸. حاج ابوتراب سروری.....
۱۳۳	۶-۸. ملا عابد.....
۱۳۳	۷-۸. جدی از فرهیختگان پهنایی در زمان حاضر.....
۱۳۷	فصل نهم. جزئیات کشاورزی.....
۱۳۷	۱-۹. نظام مای بهره داری کشاورزی در پهنایی.....
۱۳۷	۱-۱-۹. نظام بهره برداری ارباب و رعیتی.....
۱۳۸	۲-۱-۹. نظام بهره داری اجاره ای.....
۱۳۸	۳-۱-۹. نظام بهره برداری "کمی".....
۱۳۹	۲-۹. منابع آب.....
۱۳۹	۱-۲-۹. قنات ها.....
۱۵۱	۲-۲-۹. چاه های عمیق.....
۱۵۱	۳-۹. ابزار و ادوات کشاورزی.....
۱۵۳	۴-۹. گلخانه های پهنایی.....
۱۵۳	۵-۹. محصولات کشاورزی.....
۱۵۳	۱-۵-۹. محصولات زراعی.....
۱۵۶	۲-۵-۹. محصولات باغی.....
۱۵۶	۶-۹. شیوهی مساحی در پهنایی.....
۱۶۱	فصل دهم: دامداری.....
۱۶۱	۱-۱۰. شیوه های دامداری سنتی.....
۱۶۲	۲-۱۰. دانش چوپانی.....
۱۶۳	۱-۲-۱۰. ویژگی های چوپان خوب.....
۱۶۳	۲-۲-۱۰. در پهنایی مزد چوپان را چگونه تعیین می کردند؟.....

۱۶۴	۳-۲-۱۰. فضاها و اماکن نگهداری دام
۱۶۶	۴-۲-۱۰. همشیری و انواع فراورده های لبنی
۱۶۷	۵-۲-۱۰. فلسفه زنگ در گله
۱۶۷	۶-۲-۱۰. چوپان سگ گله را چگونه تربیت می کند؟
۱۶۸	۷-۲-۱۰. بیماری ها و درمان دام
۱۶۸	۸-۲-۱۰. نام گذاری دام ها
۱۷۰	۹-۲-۱۰. شناسایی دام ها به شیوه علامت گذاری
۱۷۱	۱۰-۲-۱۰. ملزومات چوپان
۱۷۱	۱۱-۲-۱۰. تقویم سالانه دامداری سنتی
۱۷۲	۱۲-۲-۱۰. حرمی از چوپان های پهنایی
۱۷۳	۱۳-۲-۱۰. مرابم قوچ گذاری
۱۷۳	۱۴-۲-۱۰. بری چشم چینی
۱۷۴	۳-۱۰. گاو داری
۱۷۴	۴-۱۰. پرورش طیور
۱۷۵	فصل یازدهم: ورزش و بازی های
۱۷۵	۱-۱۱. ورزش کلاسیک
۱۷۶	۱-۱-۱۱. والیبال
۱۷۷	۲-۱-۱۱. تنیس روی میز
۱۷۷	۳-۱-۱۱. فوتبال
۱۷۸	۴-۱-۱۱. فوتسال
۱۷۸	۵-۱-۱۱. کشتی
۱۷۹	۶-۱-۱۱. امکانات ورزشی
۱۸۰	۷-۱-۱۱. جمعی از دانش آموختگان رشته تربیت بدنی
۱۸۱	۲-۱۱. بازی های محلی
۱۸۲	۱-۲-۱۱. بچول بازی

۱۸۲	۱۱-۲-۲. قطار بازی
۱۸۲	۱۱-۲-۳. لَپَر جانی (کلاس بازی)
۱۸۲	۱۱-۲-۴. لَک پَک دُم گو
۱۸۳	۱۱-۲-۵. تُشله بازی
۱۸۳	۱۱-۲-۶. عمو زنجیر یاف
۱۸۳	۱۱-۲-۷. دُرَنه بازی
۱۸۳	۱۱-۲-۸. پوب زور
۱۸۴	۱۱-۲-۹. مرده برداشتن
۱۸۴	۱۱-۲-۱۰. پان بازی
۱۸۴	۱۱-۲-۱۱. لَجه مَایِی بازی
۱۸۴	۱۱-۲-۱۲. کُشتی
۱۸۴	۱۱-۲-۱۳. تایر بازی
۱۸۴	۱۱-۲-۱۴. گُت بازی یا سَنَد گلا بازی
۱۸۵	فصل دوازدهم: آیین‌ها و مراسم
۱۸۵	۱۲-۱. مراسم ازدواج
۱۸۵	۱۲-۱-۱. خواستگاری
۱۸۶	۱۲-۱-۲. تعیین مهریه
۱۸۷	۱۲-۱-۳. مراسم عقد
۱۸۸	۱۲-۱-۴. دوران نامزدی
۱۸۸	۱۲-۱-۵. بردن عروس
۱۹۱	۱۲-۲. مراسم شوچله (شب یلدا)
۱۹۲	۱۲-۳. مراسم شو بازی
۱۹۳	۱۲-۴. مراسم ختنه سوری
۱۹۴	۱۲-۵. مراسم آشنونی (چراغو)
۱۹۵	۱۲-۶. انواع رقص‌های محلی

۱۹۶	۱۲-۶-۱. اوغونی رقص
۱۹۶	۱۲-۶-۲. چوب بازی
۱۹۶	۱۲-۶-۳. رقص دستمال
۱۹۶	۱۲-۶-۴. شیر رقص
۱۹۷	۱۲-۶-۵. پری رقص و رقص بی بی جان جان
۱۹۷	۱۲-۶-۶. وسایل و هنرمندان موسیقی
۱۹۸	۱۲-۶-۷. گروه موسیقی یاقوت سرخ بهنایی
۱۹۸	۱۲-۷. مراسم آتش سوزی کله خری
۱۹۹	۱۲-۷. مراسم عید نوروز
۱۹۹	۱۲-۸-۱. کاشت کاکل
۱۹۹	۱۲-۸-۲. سنت استشوی همگانی
۱۹۹	۱۲-۸-۳. تهیه نان عید
۱۹۹	۱۲-۸-۴. خانه تکانی
۲۰۰	۱۲-۸-۵. هدایای داماد بهروس
۲۰۰	۱۲-۸-۶. پختن پلو در شب نوره
۲۰۰	۱۲-۸-۷. زیارت اهل قبور
۲۰۰	۱۲-۸-۸. سفره هفت سین
۲۰۱	۱۲-۸-۹. مراسم تحویل سال
۲۰۱	۱۲-۸-۱۰. دید و بازدیدها
۲۰۱	۱۲-۸-۱۱. سیزده بدر
۲۰۲	۱۲-۹. مراسم عید سعید قربان
۲۰۲	۱۲-۱۰. مراسم ماه مبارک رمضان
۲۰۵	فصل سیزدهم: آیین ها و مراسم عزاداری و سوگواری
۲۰۵	۱۳-۱. مراسم عزاداری محرم
۲۰۵	۱۳-۱-۱. سینه زنی همراه هیئت

- ۲۰۵..... ۱۳-۱-۲. زنجیر زنی
- ۲۰۵..... ۱۳-۱-۳. سینه زنی دوره (مراسم یا عباس یا عباس)
- ۲۰۷..... ۱۳-۱-۴. علم گردانی
- ۲۰۸..... ۱۳-۱-۵. روضه خوانی
- ۲۰۸..... ۱۳-۱-۶. آخوندهای محلی
- ۲۰۸..... ۱۳-۱-۷. بانوان آخوند
- ۲۰۹..... ۱۳-۱-۸. مراسم روزهای تاسوعا و عاشورا
- ۲۱۰..... ۱۳-۱-۹. هیئت های پهنایی
- ۲۱۲..... ۱۳-۱-۱۰. برای از غذا داران
- ۲۱۲..... ۱۳-۱-۱۱. نقش آن در احیای محرم
- ۲۱۴..... ۱۳-۱-۱۲. مراسم شبیه خوانی (مزیه)
- ۲۱۴..... ۱۳-۱-۱۳. شام غریبان
- ۲۱۵..... ۱۳-۱-۱۴. چاووش خوانی
- ۲۱۶..... ۱۳-۲-۱. مراسم مرگ و سوگواری
- ۲۱۶..... ۱۳-۲-۱. خبر کردن و تشییع جنازه
- ۲۱۶..... ۱۳-۲-۲. مراسم ختم و پُرسه
- ۲۱۷..... ۱۳-۲-۳. نواهای پرسه در مجالس زنانه
- ۲۲۰..... ۱۳-۲-۴. مراسم برات
- ۲۲۱..... فصل چهاردهم: مسکن
- ۲۲۱..... ۱۴-۱. خانه های قدیمی
- ۲۲۱..... ۱۴-۱-۱. خانه های رعیتی
- ۲۲۲..... ۱۴-۱-۲. خانه های اعیانی
- ۲۲۳..... ۱۴-۲. نحوه ساخت خانه های قدیم چگونه بود؟
- ۲۲۴..... ۱۴-۳. روشنایی خانه های قدیم پهنایی چگونه تامین میشد؟
- ۲۲۴..... ۱۴-۳-۱. بی سوز

۲۲۵	 چراغ مندو ۲-۳-۱۴
۲۲۵	 چراغ موشی ۳-۳-۱۴
۲۲۶	 چراغ قُتمبه سوز ۴-۳-۱۴
۲۲۶	 چراغ دستی (فانوس) ۵-۳-۱۴
۲۲۶	 چراغ لمپا ۶-۳-۱۴
۲۲۶	 چراغ گردسوز ۷-۳-۱۴
۲۲۶	 چراغ توری ۸-۳-۱۴
۲۲۹	فصل پانزدهم: فرهنگ فولکلور (گویش، آواها و نواهای محلی).....
۲۲۹	 ۱. ۱۵. گیش بهنایی
۲۳۲	 ۲-۱۵. گزیده ای از واژه‌گان های محلی
۲۳۷	 ۳-۱۵. ضرب النظم های محلی
۲۴۰	 ۴-۱۵. لالایی ها
۲۴۱	 ۱-۴-۱۵. لالایی های مادر شید رارع پور فرد
۲۴۱	 ۲-۴-۱۵. نمونه دیگر از لالای ۷ یی
۲۴۱	 ۳-۴-۱۵. لالای لالایی به نقل از بانو موم
۲۴۲	 ۵-۱۵. اوسونه ها
۲۴۲	 ۱-۵-۱۵. رقص بسوی صحرا
۲۴۳	 ۲-۵-۱۵. اوسونه حیدریک و صنوبر
۲۴۴	 ۳-۵-۱۵. اوسونه (پهلوان حسن) به گویش بهنایی
۲۴۶	 ۶-۱۵. دوییتی ها
۲۴۹	 ۷-۱۵. سرصوتی ها
۲۴۹	 ۸-۱۵. فراقی ها
۲۵۱	 ۹-۱۵. نواهای باران خواهی
۲۵۲	 ۱۰-۱۵. دعاها و نفرین ها
۲۵۲	 ۱-۱۰-۱۵. گزیده ای از دعاها

۲۵۳	گزیده ای از تقرین ها	۱۵-۲۰-۲۰۰
۲۵۵	فصل شانزدهم: گزیده ای از دانش بومی	
۲۵۵	۱-۱۶. دانش بومی در هواشناسی	
۲۵۸	۲-۱۶. دانش بومی در ماندگاری مواد غذایی	
۲۵۹	۱-۲-۱۶. نگهداری گوشت	
۲۵۹	۲-۲-۱۶. خشک کردن (کشته کردن چغندر و شلغم)	
۲۶۱	۳-۲-۱۶. چال کردن	
۲۶۱	۴-۲-۱۶. نگهداری نان و خمیره	
۲۶۲	۵-۲-۱۶. نگهداری علات	
۲۶۲	۶-۲-۱۶. تبدیل از ب شیر	
۲۶۳	۷-۲-۱۶. دانش بومی در تبارین فراورده های لبنی به مواد ماندگار	
۲۶۴	۳-۱۶. دانش بومی در تولید غذا، ای حلی	
۲۶۴	۴-۱۶. دانش بومی در سرد کردن آب در خانه	
۲۶۵	۵-۱۶. دانش بومی درگاه شماری اوقات شبانه روز	
۲۶۵	۶-۱۶. دانش بومی در ستاره شناسی	
۲۶۶	۷-۱۶. دانش بومی در شاخص های اوزان	
۲۶۷	۸-۱۶. دانش بومی در شاخص های اندازه گیری	
۲۶۹	فصل هفدهم: گزیده ای از باورها و اعتقادات عامه	
۲۷۷	فصل هجدهم: مدیریت، امکانات و اولین های روستا	
۲۷۷	۱-۱۸. مدیریت روستا قبل از انقلاب اسلامی	
۲۷۷	۱-۱-۱۸. کد خدا	
۲۷۸	۲-۱-۱۸. خانه انصاف	
۲۷۸	۲-۱۸. مدیریت روستا بعد از انقلاب اسلامی	
۲۷۸	۱-۲-۱۸. شوراهای اسلامی روستا	
۲۸۰	۲-۲-۱۸. شورای حل اختلاف	

۲۸۰	 ۳-۲-۱۸. دهیاران بهنایی
۲۸۱	 ۳-۱۸. امکانات روستا
۲۸۱	 ۱-۳-۱۸. نیروی انسانی
۲۸۲	 ۲-۳-۱۸. ارتباطات
۲۸۲	 ۳-۳-۱۸. اماکن مذهبی
۲۸۲	 ۴-۳-۱۸. بهداشت و درمان
۲۸۲	 ۵-۳-۱۸. وسایل نقلیه
۲۸۳	 ۶-۳-۱۸. کتابخانه
۲۸۳	 ۷-۳-۱۸. صنایع روستایی
۲۸۴	 ۸-۳-۱۸. سایر امکانات
۲۸۴	 ۴-۱۸. اولین های روستا
۲۸۶	 منابع
۲۸۹	 ضمائم

به نام خدا

کل علم لیس فی القرطاس ضاع. امیرالمومنین علی^(ع)

«هر دانشی که در کاغذ نباشد تباہ می‌شود»

قریب یک سال پیش به صورت کاملاً تصادفی زمانی که نویسنده فرهیخته جناب آقای نجیب الله رجبی برای تحویل کتاب تاریخ خراسان جنوبی که توسط ایشان نگاشته بود، به بخشداری مرکزی قاین مراجعه کرده بودند و در جریان سؤالات اینجانب و آقای احمد موحد از ایشان در مورد کم و کیف و چگونگی نگارش کتاب ذکرشده، اولین جرقه‌ها برای اتخاذ این تصمیم بزرگ یعنی مستندسازی ثبت ویژگی‌های گوناگون و پاسداری از میراث ارزشمند پهنای، به عنوان یکی از بزرگترین و تاثیرگذارترین روستاهای قاینات زده شد.

باور و اعتقاد قلبی به این که داشته‌های تاریخی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سرمایه‌ی انسانی زادگاه ما آن قدر دیرین و گران‌سنگ است که به فراموشی سپردن آن ظلمی بس عظیم در حق این کهن دیار و صد البته بزرگتر در حق فرزندانمان خواهد بود. حفظ و حراست میراث گذشتگان نیازمند توانمندی‌ها، کاستی‌ها و راهبردهای توسعه روستا و تکریم آنانی که زندگی خود را چرایی از معرفت و روشنایی برای این دیار نمودند، از مهمترین رسالت‌هایی است که بر عهده‌ی یک بزرگوار فرزندان خلف پهنایی است. این گونه شد که با مشورت سایر اعضای شورای اسلام، اعضای انجمن صندوق فرهنگی - آموزشی و تعدادی از فرهیختگان روستا و تایید و تسبیح این عزیزان اراده قوی در جهت نگارش این کتاب شکل گرفت و با قبول زحمت و مساعی این گران قدر جنبه عملی یافت.

اهل قلم تا حدودی از دشواری‌های این مسیر پریچ و خم آگاهند ولی هنگامی که خود را در جایگاه مؤلفین قرار دهیم و جمع آوری اطلاعات دقیق در زمینه‌های گوناگون را با رعایت صداقت و امانت و به صورت مستند فرا روی خود ببینیم، سختی و ناهمواری راه بیشتر قابل لمس خواهد بود به ویژه در شرایطی که هیچ گونه سوابق و

منابع مکتوب در دسترس نیست و جمع آوری اطلاعات تنها به روش مصاحبه با بزرگان و معمران روستا مقدور است. به همین جهت بر خود لازم می دانیم از جانب شورای اسلامی و کلیه اهالی شریف روستا مراتب قدردانی و سپاس خود را از این استاد فرهیخته اعلام داریم. همچنین استاد ارجمند آقای محمد طلایی که به عنوان نماینده مردم روستا همواره در کنار آقای رجبی در جمع آوری اطلاعات و نگارش کتاب و واسطه ارتباط با مردم مراتب های زیادی متحمل گردیدند، شایسته سپاس و تقدیرند.

همان گونه که ذکر آن رفت از آن جایی که جمع آوری اطلاعات دقیق، متقن و بدون نقص تقریباً غیرممکن می نماید و محتوی کتاب برگرفته از نقل قول می باشد، طبیعی است که خالی از اشک نخواهد بود. از این رو شورای اسلامی با اذعان به قصور و عذر تقصیر به پیشگاه مردم بزرگوار پهنائی مسئولیت هر گونه کاستی را پذیرا بوده و از تمامی سروران عزیز استدعا دارد حسب هر چه پربارتر نمودن این اثر ارزشمند انتقادات، پیشنهادات و اطلاعات تکمیلی خود را جهت ویرایش و استفاده در چاپ بعدی در اختیار دهیاری قرار دهند.

حما. شاهین

رئیس چهارمین دوره شورای اسلامی پهنایی

خرداد ۱۳۹۰

سخن آغازین

در عصری قرار گرفته‌ایم که گرد آوری اطلاعات و کسب آگاهی از تمامی زوایای محیطی که در آن زندگی یا کار می‌کنیم از ضروریات مدیریت است. گزافه نیست اگر بگوئیم بدون اطلاعات از محیط نمی‌توان مدیریت کرد، در این عصر نمی‌توان بدون توجه به گذشته آینده‌ای در خور شأن جامعه بنا نمود. نگرش جامع به فرهنگ، ارزش‌ها، هنجارها و تاریخ گذشتگان می‌تواند برای ساختار جامعه‌ی آینده مورد بهره‌گیری قرار گیرد. -یت بر ملتی به تاریخ و فرهنگ آن بستگی دارد. ملت بدون تاریخ فاقد ریشه است و فاقد ریشه سرگردان به دنبال یافتن و جستجوی هویتی برای خویش می‌باشد.

روستای پهنای هشتاد و هشتاد و پنج ساله‌ی آدم هایش روزگاری به دنیا آمده و طی زمان نام برآورده و بتدریج پیر و سالخورده خواهد شد. آنچه مسلم است این روستا از فرزندانش که در دامن خود پرورانده، انتظار دارد در کجای دنیا، فراموشش نکنند و در جهت خدمت به مردم و عمران و آبادیش بکوشند.

سعی فراوان شد تا حتی الامکان نام آفرینی که به هر نحوی زندگی خود را چراغی از معرفت و زنده نگه داشتن این روستا کرده‌اند، بیان شود تا نام آن‌ها در تاریخ روستا به یادگار بماند و بهانه‌ای شود برای طلب آموزش آن عزیزان، فکرکرده و اینکه بازماندگان به وجودشان افتخار کنند.

طرح مباحث جغرافیای طبیعی، فرهنگی، انسانی، اقتصادی و غیره، برنامه‌ریزان و مدیران روستا فرصتی خواهد داد که بشناسند با چه ویژگی‌ها و استعدادها و بالقوه و بالفعل روستا را مدیریت کنند و چگونه از منابع موجود در جهت توسعه حداکثر استفاده را بنمایند و مساعی خویش را در جهت رشد و ترقی روستا با درایت، تدبیر و هماهنگی دیگر عناصر و بهره‌گیری از تمامی نیروهای ارزشمند انسانی بکار گیرند.

چون در این راه تاکنون پژوهشی اصولی صورت نگرفته و منابعی وجود نداشت و باید اطلاعات سینه به سینه را با ساعت‌ها نشستن پای صحبت‌های شیرین معمران روستا نگارش می‌کردیم، تدوین این کتاب با دشواری‌های فراوان مواجه بود.

در این راه می‌ستاییم همکاری بیدریغ همه‌ی معمران، مطلعین و فرهیختگان عزیزی که سرمایه گرانبه‌ای روستا هستند و هرآنچه در توان داشتند در این راه یاریگرما شدند و اگر روزگاری در میان ما نباشند، یادشان ره توشه‌ای خواهد بود تا دعای خیر فرزندان این روستا بدیده‌ی اهشان باشد.

تقدیر می‌شود از شورای محترم اسلامی و دهیاری (آقایان دکترمحمد شاهین، احمد موحّد، غلامعلی یاوری، عباس قربان‌پور، غلام‌اشتری و مختار فروتن) و انجمن فرهنگی - آموزشی روستا (آقایان عباس یاوری، محمد طلایی، عباس خورسندی، اسماعیل شاهین و مهدی اشکریز) که زمینه تدوین این مجموعه را فراهم نمودند.

امیدواریم اهالی فرهیخته پهنایی براین امید، اگر نام فرد یا افرادی فراموش شده یا به اشتباه به جایی یا به کسی نسبت داده شده باشد، از محضر همه‌ی بزرگواران استدعا داریم با ارائه نظرات ارزشمند و ارشادات نافع خویش موجبات اصلاح و تکمیل این کتاب را فراهم نمایند.

نجیب الله رجبی محمد طلایی